

פריסת תוכנית הלימודים לכיתה ד' - ספר שופטים (המשך)

קטעים ללימוד בע"פ ניבים וביטויים	נושאים לדיון והרחבה בהקשר המקראי ובהקשרים כלליים	מושגים		תכנים	פרקי הלימוד	רעיונות	נושא יחידת ההוראה	נושא על
		כלליים	מתחום הדעת					
<ul style="list-style-type: none"> "ותשקט הארץ ארבעים שנה" (ג' 11; ה' 31, ח' 28) "איש אטר יד ימינו" (ג' 15) 	<p>* מומלץ לפתוח את ההוראה בהתייחסות לתמונת המצב ערב מותם של זקני דור יהושע. העם יושב בנחלות סביבו אויבים. מה ההשלכות של עובדה זו.</p> <p>* שילוב המפה לאורך כל תהליך ההוראה הכרתי להבנת האירועים בספר שופטים.</p> <p>* איננו ממליצים להתחיל את ספר שופטים עם מבוא העוסק במבנה המחזורי אלא לאתגר את התלמידים לחשוף את המבנה המחזורי בתהליך חקר לאחר שלמדו את סיפור אהוד בן גרא וסיפור דבורה.</p>	<ul style="list-style-type: none"> אסטרטגיה סוג מנהיגות מחזוריות מנהיגות שעבוד מיסים תכסיס דפוס 	<ul style="list-style-type: none"> עבודה זרה – בעל ואשרה שופט מחזוריות שופט מושיע ישועה הורשת הארץ 	<ul style="list-style-type: none"> השופט עתניאל בן קנז השופט אהוד בן גרא – ותכסיסו מול עגלון מלך מואב השופט שמגר בן ענת 	<p align="center">ג' 31 - 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> תולדות ישראל בתקופת השופטים מתוארים כגלגל חוזר של חטא < עונש < זעקה אל ה' < ישועה ושקט... גלגל חוזר זה מדגיש שהעם אחראי לגורלו. השופטים המושיעים הם מנהיגים שה' מקים בשעת מצוקה. 	<p align="center">אהוד בן גרא והשופטים הראשונים</p>	<p align="center">תקופת השופטים</p> <p>ייחודו של משטר השופטים - קורותיו של עם ישראל לאחר מות יהושע, ותיאור החיים של עם ישראל בארץ כנען.</p>
<ul style="list-style-type: none"> "אם תלכי עמי והלכתתי, ואם לא תלכי עמי לא אֵלֶךְ" (ד' 8) "לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך" (ד' 9) 	<p>דמות האישה במקרא ובחברה בכלל.</p> <p>מי המושיע הסיפור? דבורה? ברק? יעל? ה'?</p> <p>כיצד חסרון הפך ליתרון.</p> <p>איטר יד ימים בעולם הקדום ובימינו.</p>	<ul style="list-style-type: none"> טקטיקה של מלחמה. ידיעות מודיעין 	<ul style="list-style-type: none"> שבט הקיני ישועה 	<ul style="list-style-type: none"> מלחמת דבורה וברק בכנענים 	<p align="center">ד'</p>	<ul style="list-style-type: none"> ההיאחזות בארץ הוא תהליך ממושך של התנגשויות עם תושבי הארץ הקודמים, 	<p align="center">דבורה הנביאה</p>	

פריסת תוכנית הלימודים לכיתה ד' - ספר שופטים (המשך)

קטעים ללימוד בע"פ ניבים וביטויים	נושאים לדיון והרחבה בהקשר המקראי ובהקשרים כלליים	מושגים		תכנים	פרקי הלימוד	רעיונות	נושא יחידת ההוראה	נושא על
		כלליים	מתחום הדעת					
<ul style="list-style-type: none"> • "וּבָאוּ כָדִי אֶרְבֵּה לָרֵב" (ו' 5) • "ה' עִמָּךְ גִּבּוֹר הַחַיִּל" (ו' 12) • "לֵךְ בְּחֶזֶק זֶה וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל" (ו' 14) • "הֲנִי אֶלְפֵי הַדָּל בְּמִנְשָׁה וְאֲנֹכִי הַצַּעִיר בְּבֵית אָבִי" (ו' 15) • "אִם נָא מִצַּאתִי חֹן בְּעֵינֶיךָ" (ו' 22) • "פְּנִים אֶל פְּנִים" (ו' 17) • "אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" (ו' 29) 	<ul style="list-style-type: none"> • הליכה נגד הזרם-גדעון הולך בעקבות צו ליבו נגד הבעל 	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • מדיינים • 	<ul style="list-style-type: none"> • גדעון מושיע את ישראל מידי מידיין: • בחירתו כמושיע • בקשת אות (קושי בקבלת השליחות) • אות גיזת הצמר 	ו'	<ul style="list-style-type: none"> • תולדות ישראל בתקופת השופטים מתוארים כגלגל חוזר של חטא < עונש < זעקה אל ה' < ישועה ושקט... גלגל חוזר זה מדגיש שהעם אחראי לגורלו. 		<p align="center">תקופת השופטים</p> <p>ייחודו של משטר השופטים - קורותיו של עם ישראל לאחר מות יהושע, ותיאור החיים של עם ישראל בארץ כנען.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • "תִּחְזַקְנָה יַדֶּיךָ" (ז' 11) • "פְּאֶרְבֵּה לָרֵב" (ז' 12) • "כַּחֲלוֹ אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם לָרֵב" (ז' 12) • "מִמְּנֵי תִרְאוּ וְכֵן תַּעֲשׂוּ" (ז' 17) 	<ul style="list-style-type: none"> • משמעות "מבחן המלקקים" – תפקידו בסיפור. • חשיבות הגישה המפייסת 			מבחני מנהיגות לגדעון	ז'	<ul style="list-style-type: none"> • השופטים המושיעים הם מנהיגים שה' מקים בשעת מצוקה. • ההיאחזות בארץ הוא תהליך ממושך של התנגשויות עם תושבי הארץ הקודמים. 		
<ul style="list-style-type: none"> • "הֲלֹא טוֹב עַלְלוֹת אֶפְרַיִם מִבְּצִיר אֲבִיעֶזֶר" (ח' 2) • "לֹא אֶמְשַׁל אֲנִי בָכֶם, וְלֹא יִמְשַׁל בְּכֶם" (ח' 23) • "בְּשִׁיבָה טוֹבָה" (ח' 32) 	<ul style="list-style-type: none"> • אבחנה בין מלך בשר ודם למלוכות שמים. • הבדלים בין מנהיגות של שופטים לבין מנהיגות מלוכנית. • תפיסת המלוכה. • צורך במנהיגות מאחדת המשקפת מצוקה בעם – מצוקה ביטחונית 	<ul style="list-style-type: none"> • מושל/מל בעיות בטחוניות. • 	<ul style="list-style-type: none"> • מלוכות בשר ודם. • מלוכות שמיים 	<ul style="list-style-type: none"> • לכידת המלכים העם מבקש מגדעון להיות המלך 	ח'			

פריסת תוכנית הלימודים לכיתה ד' - ספר שופטים (המשך)

נושא על	נושא יחידת ההוראה	רעיונות	פרקי הלימוד	תכנים	מושגים		קטעים ללימוד בע"פ ניבים וביטויים						
					מתחום הדעת	כלליים							
תקופת השופטים ייחודו של משטר השופטים - קורותיו של עם ישראל לאחר מות יהושע, ותיאור החיים של עם ישראל בארץ כנען.	הבקשה הראשונה למלך על ישראל צאצאי גדעון – אבימלך ויותם	העדר מנהיגות אחראית העומדת בראש כל העם יוצרת סכנה של הפקרות מוסרית, מריבות פנימיות ולחץ אויבים מבחוץ.	ט'	<ul style="list-style-type: none"> אבימלך הן גדעון מתאווה להיות מלך. משל יותם השלטת מלכות אבימלך ומפלתו 	<ul style="list-style-type: none"> מלוכה. קללה נבואה 	<ul style="list-style-type: none"> מלוכה משל מרד 	<ul style="list-style-type: none"> דברי יותם – קללה או נבואה? באמצעות משל ניתן להעביר מסרים שקשה לאומרים בגלוי ובישירות. המשל כסוגה ספרותית. אחריות חברתית מרד כדרך להבעת עמדת נגד רעיון המלוכה. יתרונות וחסרונות במלוכה. 	<ul style="list-style-type: none"> "כי עצמכם ונַפְשֵׁיכֶם אָנִי" (ט' 2) "אנשים ריקים ופְחָזִים" (ט' 4) ט' 8-15 - לפי בחירת המורה "וַיִּשְׁלַח אֶת נַפְשׁוֹ מִמִּצְדָּה" (ט' 17) "בְּאֶמֶת וּבְתַמִּים" (ט' 19) "אֵת צֶלְ הַהָרִים אֵתָה רֵאָה כְּאֲנָשִׁים" (ט' 36) "טָבוֹר הָאָרֶץ" (ט' 37) 					
							יפתח הגלעדי	האויב: עמון	י' 17 - 18	יפתח מושיע אתת ישראל מידי עמון והטרגדיה האישית	<ul style="list-style-type: none"> נדר טרגדיה 	<ul style="list-style-type: none"> היוזמה למינוי מושיע היא של בני השבט ולא של ה'. 	<ul style="list-style-type: none"> מיקומו של צבא עמון. הגדרת תכונות המנהיג הדרוש לביצוע ההגנה על העם. על פי אלו קריטריונים נבחנת מנהיגות טובה.
													יפתח נלחם בבני אפרים
							מצב החברה בישראל בתקופת השופטים.						

פריסת תוכנית הלימודים לכיתה ד' - ספר שופטים (המשך)

קטעים ללימוד בע"פ ניבים וביטויים	נושאים לדיון והרחבה בהקשר המקראי ובהקשרים כלליים	מושגים		תכנים	פרקי הלימוד	רעיונות	נושא יחידת ההוראה	נושא על
		כלליים	מתחום הדעת					
<ul style="list-style-type: none"> • "ומפלא לעשות" (י"ג 19) 	<ul style="list-style-type: none"> • הקדשה לנזיר ה' הנזיר במקראי והנזיר הנוצרי – ההבדלים. • סיפורי אמהות עקרות במקרא אשר ילדו גיבורים. • שמשון - במקרא, בספרות, במיתולוגיה, באמנות, בפולקלור. 	<ul style="list-style-type: none"> • התנזרות 	<ul style="list-style-type: none"> • עקרות • נזיר • נזיר ה' • רוח ה' • פלישתים 	<ul style="list-style-type: none"> • הולדת שמשון - הבשורה לאשת מנוח 	י"ג	השופטים המושיעים הם מנהיגים שה' מקים בשעת מצוקה.	שמשון	תקופת השופטים ייחודו של משטר השופטים - קורותיו של עם ישראל לאחר מות יהושע, ותיאור החיים של עם ישראל בארץ כנען.
<ul style="list-style-type: none"> • "מהאכל יצא מאכל ומעז יצא מתוק" (י"ד 14) • "מה מתוק מדבש, ומה עז מארי" (י"ד 18) • "לולא חרשתם בעגלתי לא מצאתם חידתי" (י"ד 18) 	<ul style="list-style-type: none"> • החידה בחיי החברה בעולם הקדום. • החידה כסוגה ספרותית. • שינוי בדפוס הקבוע – מחזוריות. 	<ul style="list-style-type: none"> • חידה 		<ul style="list-style-type: none"> • נישואין שמשון לאישה פלישתית. • משתה החתונה • שמשון מגלה את כוחו. 	י"ד			
<ul style="list-style-type: none"> • "שוק על ירך" (ט"ו 8) • "בלחי החמור חמור חמנתיים, בלחי החמור הפתי אלף איש" (ט"ו 16) 	<ul style="list-style-type: none"> • דילמת בני דן בעניין הסגרה שמשון לפלישתים. 	<ul style="list-style-type: none"> • דילמה • הישרדות 		<ul style="list-style-type: none"> • שמשון נוקם בפלישתים. • אנשי דן מסגירים את שמשון לפלישתים. 	ט"ו			
<ul style="list-style-type: none"> • "במה פחו גדול" (ט"ז 5, 6, 15) • "פאחד האדם" (ט"ז 7, 11, 17) • "פלשתים עליך שמשון" (ט"ז 12) • "תמות נפשי עם פלשתים" (ט"ז 30) 	<ul style="list-style-type: none"> • האם שמשון זוכה להערכה שלילית או חיובית. • ייחודו וייחודיותו של שמשון כשופט הפועל לבד. 	<ul style="list-style-type: none"> • נקמה 		<ul style="list-style-type: none"> • שמשון ודלילה – שמשון נכנע ומגלה את סוד כוחו ונאסר. 	ט"ז			

פריסת תוכנית הלימודים לכיתה ד' - ספר שופטים (המשך)

קטעים ללימוד בע"פ ניבים וביטויים	נושאים לדיון והרחבה בהקשר המקראי ובהקשרים כללים	מושגים		תכנים	פרקי הלימוד	רעיונות	נושא יחידת ההוראה	נושא על
		כלליים	בתחום הדעת					
<ul style="list-style-type: none"> • "בימים ההם אין מלך בישראל, איש הישר בעיניו יעשה" (י"ז 6) 	<ul style="list-style-type: none"> • מה קורה כשאין מנהיג? • האם איש הישר בעיניו יעשה זה טוב או רע? 		<ul style="list-style-type: none"> • קלה • פסל • ומסכה • אפוד • ותרפים 	<ul style="list-style-type: none"> • מיכה עושה לעצמו מקדש לה' מפסל שהוכן מכסף גנוב. • נער משבט לוי מסכים להיות כהן במקדש מיכה בתמורת שלום. 	י"ז	<ul style="list-style-type: none"> • העדר מנהיגות אחראית העומדת בראש כל העם יוצרת סכנה של הפקרות מוסרית, מריבות פנימיות ולחץ אויבים מבחוץ. 	פסל מיכה	<p>תקופת השופטים</p> <p>ייחודו של משטר השופטים - קורותיו של עם ישראל לאחר מות יהושע, ותיאור החיים של עם ישראל בארץ כנען.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • הרקע לבקשת המלך בהמשך – האם מלך יכול לפתור את בעיית חוסר האמונה ואת מצב איש הישר בעיניו יעשה? • 			<ul style="list-style-type: none"> • בני דן מחפשים להם נחלה. • כיבוש ליש 	י"ח			